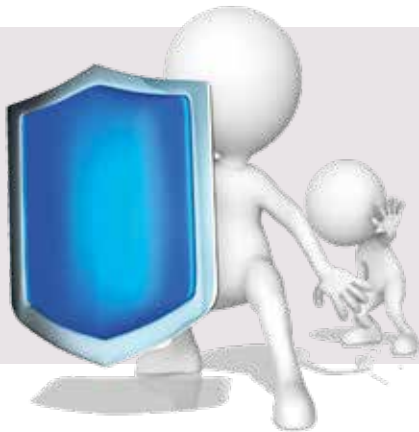

Skole-hjem-samarbejde omkring børn med **ADHD/ADD**

Som uddannet lærer og master i specialpædagogik – og ikke mindst mor til en nu voksen datter med ADHD, et snart 30-årigt arbejdsliv som lærer for børn med ADHD/ADD, og de senere år et arbejdsliv, der rummer vejledning, rådgivning samt undervisning af både forældre, lærere, pædagoger og andre professionelle omkring børn med ADHD/ADD - er det min erfaring, at Skole-hjem-samarbejdet er særligt vigtigt, når det omhandler børn i sårbare positioner. Dette gælder en stor del af børn med ADHD/ADD.

AF JENNY BOHR
KOGNITIONSKONSULENT,
MASTER I SPECIALPÆDAGOGIK
OG ADVANCED TRAINEE I
SAMARBEJDSBASERET
PROBLEMLØSNING. LÆS
MERE PÅ JENNYBOHR.DK

Det er også min erfaring, at Skole-hjem-samarbejdet kan have nogle særlige udfordringer, når det omhandler børn med kognitive forstyrrelser. Dels bliver de ofte misforstået og får en stor del skæld ud og irettesættelser, og dels kan vi, som forældre til disse børn, ofte være særligt bekymrede for, hvordan det skal gå dem.

Børn er vores største gave og vores største bekymring. Når vi får et barn, der ikke kan følge helt den samme sti, som andre børn, bliver vores bekymringer naturligt større.

- Hvilken vej skal vores barn?
- Hvordan kan vi bedst, hjælpe og støtte?
- Skal jeg være mor og pædagog?
- Hvordan kan jeg rydde vejen for sten?

Vi får en særlig stor trang til at beskytte dem. Vores børn er ofte misforståede og møder ofte megen modstand. Som forældre ved vi, at vores børn oftere end andre kommer i situationer, de ikke kan klare. Derfor kan de reagere på måder, som andre ikke forstår eller forventer.

Måske kan dette medføre, at vi bliver overfølsomme og overbekymrede. Er man overfølsom eller overbekymret, kan man let få trang til at beskytte børnene mod nederlag. Derved kan børnene have svært ved at forstå, hvorfor de voksne, der arbejder med vores børn, ikke forstår og hjælper børnene bedre.

Samtidig kan personalet i skoler og institutioner mangle viden om, og indsigt i, hvad ADHD/ADD er, og hvordan det kan komme til udtryk. Og ikke mindst mangler de værktøjer, som de kan anvende i pædagogik og undervisning. Lærere og pædagoger står ofte over for store og mangfoldige børnegrupper, hvor de skal varetage alle børnenes interesser, og de kan komme til at opleve, at børn med ADHD/ADD fylder overdrevent meget. Både i undervisningssituationer og i pauser og leg. Og det er ikke sjældent, at de over tid kommer til at få negative forventninger til netop disse børn, og derved kan være med til at tingene går skævt. Det skyldes sjældent uvilje, og jeg oplever, at lærere og pædagoger rigtig gerne vil lære at forstå disse børn – og ikke mindst efterspørger de helt konkrete redskaber og værktøjer, som de kan bruge.

Forældrene vil have fokus på eget barns udvikling og læring, eget barns trivsel, eget barns historier, eget barns position og eget barns muligheder. Mens lærere og pædagoger vil have deres fokus på alle børnenes udvikling og læring, alle børnenes trivsel, alle børnenes historier, alle børnenes positioner og alle børnenes muligheder.

Det er vigtigt, at både professionelle og forældre er opmærksomme på:

- At forældre lytter, læser, forstår og samarbejder med hjertet.
- At lærere og pædagoger lytter, læser, og samarbejder med hjernen.

Disse to forskellige positioner kan desværre give et dårligt udgangspunkt for et åbent og konstruktivt Skole-hjem-samarbejde. Det er ærgerligt, især fordi forskningen flere steder beskriver, hvor vigtigt et godt Skole-hjem-samarbejde er for børnenes læring og trivsel, og det kan være særligt vigtigt, når samarbejdet omhandler børn i sårbare positioner, f.eks. børn med ADHD/ADD.

Børn lever i mellemrummet mellem de voksne

Børn lever i mellemrummet mellem de voksne, og hvordan dette mellemrum udfyldes, har stor betydning for børnenes læring og trivsel – og dermed for deres udvikling. Derfor har samarbejdet mellem skole-institution-hjem stor betydning for, hvordan børnene klarer sig på længere sigt.

Den måde, vi voksne indgår i fællesskaber, inspirerer børnene i deres egne fællesskaber. Et godt forældresamarbejde har stor betydning for, hvordan børnene klarer sig, og hvordan børnene indgår i egne fællesskaber.

Positiv dialog og positiv indstilling er alfa og omega for et godt samarbejde mellem skole og hjem, selvom det er klart, at vi har forskellige perspektiver i samarbejdet. Det er klart, at forældre og lærere/pædagoger, indgår i samarbejdet med forskellige perspektiver.

Undersøgelser viser at....

Forældrenes støtte til barnets skole har en meget stor betydning for, hvordan den enkelte klasse fungerer, hvilke relationer børnene har, børnenes trivsel, udvikling og læring. Det er vigtigt, at skolerne tager initiativ til at opbygge det gode forældresamarbejde. Men det er forældrenes inddragelse og engagement, der har den største betydning for, hvordan det fungerer. De voksne skal være rollemodeller for børnene.

Børn gør jo, som bekendt, ikke det vi siger de skal gøre, men de gør mere det, vi selv gør.

Rollemodeller for vores børn

Som forældre skal vi derfor være rollemodeller for vores børn. Et godt samarbejde mellem skole og hjem påvirker børnenes skolefaglige præstationer, trivsel i skolen, relationen mellem elev og lærer, relationerne mellem børnene i den enkelte klasse, og børnenes læring af sociale kompetencer.

Børn med ADHD/ADD kan have brug for hjælp i forskellige situationer. Nogle kommer oftere i vanskeligheder end andre børn, mens de mere stille børn ofte har brug for støtte til at udvikle relationer og blive en del af fællesskabet.

Børn med ADHD/ADD har brug for visuelle planer og støtte i undervisningen, og der kan være en tendens til, at de kommer i sårbare positioner. Derfor er det særligt vigtigt, at der arbejdes målrettet med klassens sociale liv. Undersøgelser viser, at forældrene sidder på nøglen til det gode klassefællesskab. Fællesskabet skal være for alle klassens børn, og derfor er det vigtigt, at alle klassens forældre bidrager til det gode fællesskab. Som aktive positive rollemodeller.

<p>Hvad kan vi som forældre gøre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vise interesse for det der sker i skolen, for fagene, skolearbejdet, sociale aktiviteter og klassefællesskabet. • Være aktive og engagerede i Skole-hjem-samarbejdet. • Tale elever, klasse, lærere, pædagoger og skolen op. • Tage ansvar for hele klassen/børnefællesskabet, alle eleverne. • Være positive rollemodeller – kendskab giver venskab. • Være åbne, rummelige og anerkendende. • Fortælle den gode historien om klassen og skolen. 	<p>Hvad kan skolen gøre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formidle vigtig viden til forældrene. • Arbejde for ligestilling i samarbejdet. • Tale elever, forældre og klasser op. • Igangsætte og organisere Skole-hjem-samarbejdet. • Være åben og anerkendende. • Sætte fokus på værdier og "det inkluderende fællesskab". • Arbejde på at få alle forældrene med. • Være positive rollemodeller.
<p>Hvad så hvis der er noget, vi ikke forstår eller er utilfredse med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er særlig vigtigt ikke at dele negative følelser med vores børn, det hjælper dem ikke. • Tal heller ikke om negative ting hen over hovedet på børnene. • Det negative skal I vende med skolens voksne, når der ikke er nogen børn til stede. • Når vores barn beklager sig over noget, er det naturligvis vigtigt at være anerkendende og lytte til barnet. Men det er også vigtigt, at vi er opmærksomme på, at der kan være forskellige vinkler og oplevelser af situationer. Vær også anerkendende overfor skolen, læreren og de andre børn. • Stil eventuelt opklarende spørgsmål til skolen/læreren. 	<p>Når samarbejdet handler om svære emner:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Passe på" ikke at skabe negative vandrehistorier om specifikke børn, klasser eller familier. Sådanne historier kommer ikke nogen til gavn, og det er umuligt at forandre sig, når man er negativt beskrevet. • Når vi først har udviklet et positivt Skole-hjem-samarbejde, er det også nemmere at tale om svære emner.
<p>Husk at lægge mærke til og italesætte det, der går godt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Husk at lægge mærke til og italesætte det, der går godt. • Når tingene fungerer, glemmer vi ofte at lægge mærke til det, og vi italesætter det sjældent. • Men det er særlig vigtigt, fordi det vi bruger energi på, det vi bruger opmærksomhed på - det får vi mere af. • Det gælder også positive oplevelser. 	<p>Husk at lægge mærke til og italesætte det, der går godt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Når tingene fungerer, glemmer vi ofte at lægge mærke til det, og vi italesætter det sjældent. • Men det er særlig vigtigt, fordi det vi bruger energi på, det vi bruger opmærksomhed på – det får vi mere af. • Det gælder også positive oplevelser.

HUSK, vi vil alle sammen det samme. Lærere, pædagoger og forældre har samme mål, nemlig at sikre børnene den bedste læring og trivsel og dermed børnenes bedste udvikling som udgangspunkt for et godt liv.

